

Innst. 309 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:49 S (2009–2010)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å gi familien full frihet til å dele foreldrepermisjonen mellom mor og far

Til Stortinget

1. Sammendrag

Dagens ordning med foreldrepermisjon har gitt de fleste barn gode muligheter til å bli godt kjent med sine foreldre og motta god og riktig omsorg i sine første leveår.

For forslagsstillerne er det viktig å gi foreldrene frihet til å bestemme hvem som skal passe barna, og det bør være opp til det enkelte foreldrepar hvordan de vil fordele foreldrepermisjonen mellom seg.

Tall fra Nav viser at kun 15 prosent av fedre tar ut mer enn fedrekvoten av foreldrepermisjonen. I tillegg tar hele 33 prosent ut mindre enn fedrekvoten, selv om slikt mindre uttak fører til at deler av foreldrepermisjonen da bortfaller. Disse tallene viser etter forslagsstillerne mening med tydelighet at det er lite hensiktsmessig at det offentlige forsøker å styre hvordan foreldrene tar ut foreldrepermisjonen.

Forslagsstillerne er opptatt av fleksibilitet. For noen familier passer det at far er mye hjemme, for andre at mor er hjemme.

Å sikre barnets rett til å være like mye sammen med begge foreldre betyr også at fedre må gis selvstendig opptjeningsrett til permisjon. Det er på tide å rette opp den skjevhet og urettferdighet som ligger i at fedre ikke har selvstendig opptjeningsrett til foreldrepermisjon, men at denne er knyttet opp til mors opptjening.

Målet må hele tiden være å gi barnet tid sammen med sine foreldre, noe som sikres gjennom å gi familien full frihet til å fordele foreldrepermisjonen seg imellom, slik de finner det best for sin familie. Forslagsstillerne har tro på begge foreldre, og tro på at familien kan ta gode valg uten at offentlige regler forteller dem hva som er riktig.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av lover og regelverk slik at det blir opp til det enkelte foreldrepar hvordan de vil fordele foreldrepermisjonen mellom seg, samt forslag om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til foreldrepermisjon.»

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Gunn Olsen, Kåre Simensen og Arild Stokkan-Grande, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Gina Knutson Barstad, fra Senterpartiet, Christina Nilsson Ramsøy, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, er enig med forslagsstillerne i at dagens ordning med foreldrepermisjon har gitt mange barn gode muligheter til å bli godt kjent med sine foreldre og motta god omsorg i sine første leveår. Foreldrepermisjonen er en god og raus ordning som gir foreldrene en god mulighet til å ivareta omsorgen for barnet. I løpet av barnets første leveår knyttes sterke bånd mellom barnet og foreldrene.

Komiteen mener det er viktig at far gis muligheten til å kunne velge å benytte seg av store deler av foreldrepermisjonen. Først og fremst er det viktig for barnet, men komiteen tror dette vil komme hele familien til gode.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Soria Moria-erklæringen der det står at regjeringen har som mål å utvide fedrekvoten fra 10 til 14 uker, og den samlede permisjonstiden til 48 uker, samt utrede hvordan ordningen med den to uker lange omsorgspermisjonen for far ved fødsel eller omsorgsovertakelse kan gjøres bedre, og sikre flere fedre selvstendige opptjeningsrettigheter til fedrekvote.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre registrerer at det nå er stor offentlig debatt om foreldrepermisjonens fremtid. Regjeringen har lovet å utvide pappakvoten til 14 uker. Barne- og likestillingsministeren har tidligere tatt til orde for en tredeling av foreldrepermisjonen, mens Arbeiderpartiets arbeids- og sosialfraksjon, i forbindelse med behandling av likelønnsaken til høsten, ønsker å gå inn for en todeling av permisjonen. De nye forslagene til permisjonsordning fremtvinger en debatt om hvilket mål som er det sentrale; omsorg for barnet i dets første leveår eller matematisk likestilling mellom kjønnene.

2.1 Like muligheter og rettigheter for foreldrene

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er opptatt av at mor og far skal være likestilte som omsorgspersoner. Flertallet viser til at regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av foreldrepermisjonsordningen, med mål om å legge fram en forenklet og likestilt ordning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det må foretas en helhetlig revidering av foreldrepermisjonsordningen, både for å sikre at den blir mer rettferdig og for å forenkle dagens system. Hele foreldrepermisjonen bør forenkles fordi den oppleves som komplisert og tungrodd.

Disse medlemmer mener systemet er dårlig innrettet for å ivareta de behovene som de ulike familiene har. Disse medlemmer ønsker å foreta endringer i ordningen fordi vi ser at far i dag ikke har like muligheter og rettigheter. Mange fedre har fortsatt ikke rett til å ta ut foreldrepenger på grunn av mors manglende yrkesaktivitet. Norge er ifølge Likestillings- og diskrimineringsombudet det eneste landet i

Norden som ikke har gitt far fullt ut selvstendig opptjeningsrett. Dette er etter disse medlemmers oppfatning urimelig, og derfor må mor og far likestilles som omsorgspersoner.

Disse medlemmer viser til at det også er mange familier der far ikke har mulighet til å ta ut sin fedrekvote. Disse ukene blir fratatt familien, og det rammer først og fremst det lille barnet som mister betydningsfull tid med sine foreldre. Disse medlemmer vil understreke at for mange familier oppleves dette som svært urimelig.

Disse medlemmer mener alle mennesker i utgangspunktet skal ha mulighet til å opparbeide seg sine rettigheter gjennom sine egne gjøremål, og mener derfor at foreldrepenger skal baseres på hver enkelt forelders yrkesaktivitet (eller i henhold til loven tilsvarende aktivitet).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. 230 L (2009–2010) der en viser til tilfeller der mor er uføretrygdet, og av denne grunn har vært ute av stand til å opparbeide seg rett til foreldrepenger ut fra regjeringens kriterier. Disse medlemmer viser til at fordi mor ikke har opparbeidet seg denne rettigheten, blir far diskriminert på grunn av at hans kone er uføretrygdet. Gjennom Prop. 80 L (2009–2010) fjernet riktignok regjeringen kravet om at mor må ha vært i minst 50 prosents stilling under opptjeningsperioden, men dette har likevel ingen effekt for å unngå diskriminering av familier hvor mor er ufør.

Disse medlemmer mener at å diskriminere foreldre innebærer å nekte barn å få sin fars fulle oppmerksomhet for en periode, samt å straffe en familie på grunn av omstendigheter som har ført til uførhet. Dette kan umulig være lovens hensikt. Disse medlemmer ser at det er en verdi i seg selv å sikre at både far og mor får sin andel av tiden sammen med barnet.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer av lover og regelverk, slik at det blir enklere å opparbeide rett til foreldrepenger i tilfeller der mor er uføretrygdet.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at foreldrepermisjonen bør utvides til 68 uker (16 måneder) som må benyttes innen barnet fyller 10 år. Permisjonen deles fritt, med unntak av 10 uker som er forbeholdt mor og 10 uker som er forbeholdt far.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at det er viktig med frihet

og fleksibilitet for familier. Hver enkelt familie har ulike behov og ulike vilkår som må tas hensyn til og gis rom for.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener imidlertid at fedrekvoten gir en viktig rettighet til far som ikke bør fjernes. Fedrekvoten og øremerkingen gir økt valgfrihet for fedre i dagens samfunn.

Dette medlem mener fedrekvoten er nødvendig for å gi far muligheten til å ta ut store deler av foreldrepermisjonen. Det er nødvendig at en del av foreldrepermisjonen øremerkes mor og en del øremerkes far. Dette medlem viser til at det er godt dokumentert at fedrekvoten har god effekt. Fedrekvoten gir barn mer tid med far. Dette medlem vil understreke at en eventuell fjerning av fedrekvoten ikke vil gi mer frihet og mer tid mellom barn og foreldrene. Fedrekvoten er nettopp nødvendig som virkemiddel for å sikre far mer tid med barnet. Dette medlem mener det ville vært et tilbakeskritt dersom far ble fratatt denne rettigheten.

Dette medlem vil understreke at det er naivt å tro at tradisjoner og holdninger ikke legger grunnleggende premisser. Dette er premisser som i realiteten begrenser familienes og fedrenes valgfrihet. Det er ikke i dag like selvsagt at en ung mannlig arbeidstaker skal bli borte fra arbeidsplassen i flere måneder, opp mot et år, som det er at en ung kvinnelig arbeidstaker skal blir fraværende i flere måneder, opp mot et år, i en eller flere runder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil for øvrig understreke at selvstendig næringsdrivende også bør ha gode rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel.

2.2 Tillit til familien

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, ser positivt på den utviklingen vi ser med at flere fedre tar ut en større del av foreldrepermisjonen. Fedrekvoten har vært og er et viktig virkemiddel for å nå målet om at enda flere fedre skal være lenger hjemme med barna, noe som vil være viktig for å styrke familien. At flere fedre er hjemme med barna er bra for barna og bra for far, og det er ikke minst bra for mor, fordi det bidrar til mer likestilling i familien. Flertallet viser til at før fedrekvoten ble innført i 1993, tok 2–3 prosent av norske fedre ut permisjon. Allerede i 1994 hadde tallet steget til 38 prosent, og i dag tar de aller fleste fedre ut fedrekvoten. Dersom fedrekvoten fjernes, vil med all sannsynlighet færre

fedre være hjemme med barna sine. I Danmark fjernet de fedrekvoten i 2001. Resultatet er at kun 25 prosent av danske fedre tar ut permisjon i dag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har tillit til at dagens og morgendagens fedre velger å være hjemme med sitt nyfødte barn, fordi vi vet at mange fedre ønsker dette selv. Holdningene har endret seg svært mye de siste tjue år. Og mange av dagens unge fedre ønsker å ta ut mer permisjon enn de ti ukene som dagens regelverk gir dem. Disse medlemmer mener det er viktig å gi familiene valgfrihet til selv å velge fordeling av foreldrepermisjonen ut ifra familiens egne behov.

Disse medlemmer vil også understreke at foreldrepermisjon i vår tid ikke først og fremst skal være et virkemiddel i likestillingskampen, men et velferdsgode som tilkommer barnefamilien.

2.3 Fri fordeling av foreldrepermisjonen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener dagens ordning med foreldrepermisjon, der en relativt stor del av permisjonen kan deles mellom far og mor, gir valgfrihet til familiene. Familien kan også velge å ta ut permisjonen frem til barnet er tre år. Flertallet mener at fjerning av fedrekvoten vil være et angrep på fedres rettigheter og redusere fars muligheter til å være hjemme med barn. Fremskrittspartiets og Høyres politikk er et tilbakeskritt for likestilling og familiens valgfrihet. Flertallet viser videre til den varslede gjennomgangen av foreldrepermisjonsordningen, som vil bidra til en forenklet og likestilt ordning som vil være bedre tilpasset behovet til den enkelte familie.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er viktig at familien får muligheten til å fordele foreldrepermisjonen fritt seg imellom. Det er mange ulike behov og ønsker i enhver familie, derfor er det samtidig nødvendig å forenkle og gjøre foreldrepermisjonsordningen mer fleksibel. Disse medlemmer mener videre at det i seg selv er viktig med et samfunn med mindre statlig styring og mer frihet for den enkelte. Familiene må selv gis mulighet til å gi gode rammer for barna sine og skape gode familieliv.

Disse medlemmer understreker at en fri fordeling av foreldrepermisjonen ikke handler om å fjerne pappas uker, slik at permisjonstiden blir kortere. En fri fordeling handler om å stille foreldrene fritt til selv å bestemme fordelingen av permisjonsukene.

2.4 Fars rettigheter og arbeidssituasjon

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at dagens foreldrepengeordning åpner for at fedrekvoten kan tas ut sammenhengende, eller man kan benytte seg av et fleksibelt uttak. Uttaket kan skje fram til barnet er tre år. Denne fleksibiliteten gjør at ordningen skal være tilpasset ulike familier med ulike behov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre registrerer at noen hevder at fedrekvoten er viktig for at menn skal møte aksept hos arbeidsgiver for å ta ut permisjon. Disse medlemmer vil minne om at arbeidsgiver ikke har noen rett til å nekte menn å ta ut lovfestet permisjon, og vil advare mot å bedrive offentlig debatt som ikke tar utgangspunkt i at permisjonen er en lovfestet rettighet for begge foreldre.

Disse medlemmer viser til at fedre som er selvstendig næringsdrivende, sjeldnere tar ut fedrekvote enn fedre med arbeidsinntekt. De tar også sjeldnere ut mer enn de ukene som er forbeholdt far. Foreldrepenger kan gi et større økonomisk tap for fedre som er selvstendig næringsdrivende enn for fedre som er arbeidstakere. Spesielt hvis far arbeider flere timer enn normal arbeidsuke, og er forsiktig med å ta ut egen lønn. Da vil utbetalte foreldrepenger ikke kunne dekke kjøp av de tjenester som far selv utfører i virksomheten. Når far er selvstendig næringsdrivende, vil den virksomheten som far driver, være en viktig del av hele familiens inntektsgrunnlag, både på kort og lang sikt. Disse medlemmer mener dette er eksempler på at for noen er det vanskelig å benytte seg fullt ut av de lovpålagte ukene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av lover og regelverk slik at det blir opp til det enkelte foreldrepar hvordan de vil fordele foreldrepermisjonen mellom seg, samt forslag om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til foreldrepermisjon.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener ordningen med at far mister sine permisjonsrettigheter ved samlivsbrudd, må endres. Disse medlemmer påpeker at samboende foreldre som ikke tar ut fedrekvote vil miste disse 10 ukene, og det er derfor et paradoks at mor kan legge beslag på disse ukene ved et samlivsbrudd dersom far ikke har tatt ut permisjon før bruddet. Disse medlemmer understreker i den forbindelse at dette ikke er noe forsvar for fedrekvoten, som er en unødvendig inngripen i familiens private anlig-

gender, men presiserer at det er uhørt med et system hvor far mister sine rettigheter på bakgrunn av et samlivsbrudd. Disse medlemmer fastholder at dette ytterligere viser viktigheten av at regjeringen snarest mulig må få på plass en ordning med individuell opparbeidelse av rettigheter.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreslå de nødvendige lovendringer for å ivareta begge foreldres rett til foreldrepenger ved samlivsbrudd.»

2.5 Likestilling

Komiteen er fornøyd med at fedre i stadig større grad ønsker å delta i sine barns oppvekst, gjennom blant annet økt uttak av foreldrepenger. En stadig jevnere fordeling av foreldrepengeuttaket mellom mor og far er en gledelig utvikling. Komiteen understreker at gode permisjonsordninger er viktig for at både mor og far skal kunne kombinere omsorg for små barn med yrkesaktivitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener fedrekvoten har vært nødvendig for at betydelig flere fedre har tatt ut foreldrepermisjon, og for å bidra til økt likestilling i samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er imidlertid av den oppfatning at mors og fars rett til foreldrepenger, samt en innføring av selvstendig opptjeningsrett, er de viktigste virkemidlene for likestilling på dette punktet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en full evaluering og revidering av foreldrepermisjonsordningen for å gjøre den enklere å forholde seg til og mer fleksibel.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener fedrekvoten fortsatt er et nødvendig virkemiddel for at barn skal få tilbringe mer tid sammen med sine fedre. Dette medlem mener fedrekvoten fortsatt bidrar til økt likestilling i samfunnet, og at dette er et gode for barn, menn, kvinner, familier og for samfunnet for øvrig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er enig med forslagsstillerne i at det er viktig at alle fedre får mulighet til å ta ut foreldrepenger. Disse medlemmer mener alle fedre bør ha rett til foreldrepermisjon uavhengig av mors yrkestilknytning.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener også at alle fedre bør ha rett til lønn ved 14 dagers permisjon i forbindelse med fødsel.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en full evaluering og revidering av foreldrepermisjonsordningen for å gjøre den enklere å forholde seg til og mer fleksibel.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av lover og regelverk slik at det blir opp til det enkelte foreldrepar hvordan de vil fordele foreldrepermisjonen mellom seg, samt forslag om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til foreldrepermisjon.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer av lover og regelverk, slik at det blir enklere å opparbeide rett til foreldrepenger i tilfeller der mor er uføretrygdet.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen foreslå de nødvendige lovendringer for å ivareta begge foreldres rett til foreldrepenger ved samlivsbrudd.

4. Komiteens tilråding

Komiteen viser til sine merknader og til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:49 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å gi familien full frihet til å dele foreldrepermisjonen mellom mor og far – bifalles ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 3. juni 2010

Gunn Karin Gjøl

leder

Linda C. Hofstad Helleland

ordfører

Vedlegg

Brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 1. mars 2010

Representantforslag 49 S (2009-2010) om å gi familien full frihet til å dele foreldrepermisjonen mellom mor og far

Jeg viser til brev av 11. februar 2010 fra Familie- og kulturkomiteen der departementet er bedt om å vurdere representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen.

Dagens foreldrepengerordning

I dag er foreldrepermisjonen 46 uker med 100 prosent lønnskompensasjon eller 56 uker med 80 prosent lønnskompensasjon. Det ytes ikke foreldrepenger for inntekt over 6 ganger folketrygdens grunnbeløp. Av de 46/56 ukene er 3 uker før fødselen og 6 uker umiddelbart etter fødselen forbeholdt mor, mens 10 uker er forbeholdt far (fedrekvoten). Foreldrene kan, etter nærmere bestemte regler, dele de resterende 27/37 ukene mellom seg slik de ønsker.

Fedrekvote foreligger i dag i alle tilfeller hvor både mor og far har tjent opp rett til foreldrepenger, og mor i opptjeningstiden har hatt minst 50 prosent stilling. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2010 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om at vilkåret om minst 50 prosent stilling for mor blir fjernet med virkning for fødsler fom. 1.7.2010. Departementet vil som oppfølging av budsjettvedtaket fremme en lovproposisjon med den nødvendige endring i folketrygdloven. Endringen innebærer at det vil være fedrekvote i alle tilfeller hvor både mor og far har rett til foreldrepenger.

Far kan ta ut foreldrepenger også når bare han selv har opptjent rett; vilkåret er at mor går ut i arbeid eller studier eller er for syk til å ta seg av barnet, mao. at det foreligger et omsorgsbehov. Far kan i slike tilfeller ta ut hele stønadsperioden minus de ni første ukene som er forbeholdt mor, gitt at mor fyller kravet til aktivitet. Deltakelse på introduksjons- eller kvalifiseringsprogram er likestilt med arbeid.

Dagens ordning er fleksibel og gir svært gode muligheter til å kombinere arbeid og permisjon. Foreldrene kan for eksempel avbryte permisjonen for å arbeide heltid en periode det første året og heller ta ut foreldrepenger som ekstra ferieuker senere. En annen mulighet er å gå tidligere tilbake i arbeid, og ha redusert arbeidstid i kombinasjon med graderte foreldrepenger over en lengre periode. Fedrekvoten kan for eksempel tas ut med en dag i uka i 50 uker. Foreldrepengene må tas ut innen barnet fyller tre år.

Den videre utviklingen av foreldrepengerordningen

I Soria Moria II framgår det at regjeringen har som mål å utvide fedrekvoten fra 10 til 14 uker og den samlede permisjonstiden til 48 uker med 100 prosent lønnskompensasjon. Regjeringen vil også sikre flere fedre selvstendig uttaksrett til pappapermisjon. I St.meld. nr. 8 (2008-2009) *Om menn, mannsroller og likestilling* framgår det at regjeringen vil utrede en forenklet og likestilt foreldrepengerordning. Et ledd i dette arbeidet er å utrede om aktivitetskravet til mor for at far skal kunne ta ut foreldrepenger som ikke er fedrekvote, skal videreføres.

Jeg er opptatt av at foreldrepengerordningen skal legge til rette for en jevnere fordeling av omsorg og yrkesaktivitet mellom foreldrene. Det at fedre tidlig tar ansvar for barneomsorg er viktig for å etablere god kontakt mellom far og barn og legger grunnlag for at fedre og mødres arbeidslivstilknytning kan bli mer lik. Siktemålet med fedrekvoten er å få flere fedre til å ta aktivt del i omsorgen i barnets første leveår. Fedrekvoten har ikke bare en virkning på fordelingen innad i familien, men fungerer også som en "ferdigforhandlet rett" i forhold til fars arbeidsgiver. Arbeidsgivere er i dag i stor grad positive til at menn tar ut fedrekvoten, men undersøkelser tyder på at menn i stor grad blir møtt av motstand fra arbeidsgivere og kollegaer når de ønsker å ta ut mer enn fedrekvoten.

Før innføring av fedrekvoten i Norge tok fedre ut permisjon i svært liten grad. Innføringen av fedrekvoten førte til en umiddelbar økning; i 1993 tok 4 prosent av fedrene ut permisjon, allerede i 1994 hadde dette tallet steget til 38 prosent. Erfaringene så langt viser at fedres uttaksmønster i stor grad følger lengden på fedrekvoten. I Island, der foreldrepermisjonen er 9 måneder hvorav 3 måneder er forbeholdt hver av foreldrene og 3 måneder kan fordeles fritt mellom dem, tar mødre stort sett ut hele 3-månedersperioden som er til fri fordeling. Også i Sverige tar fedre i liten grad foreldrepermisjon ut over den tiden som er forbeholdt far. Danmark fjernet sin fedrekvote i 2002. Evaluering av den nye danske ordningen tyder på at danske fedre i liten grad tar del i foreldrepengerordningen. Mer enn halvparten av fedrene tar ikke ut noe av permisjonsperioden som er til fordeling mellom foreldrene og fedres uttak av den delbare perioden er mindre enn 5 prosent.

I den videre utvikling av foreldrepengerordningen vil jeg legge vekt på ordninger som bidrar til styrking av fedres omsorgsrolle og økt likestilling mellom for-

eldrene. Lengden av den totale stønadsperioden og antall uker øremerket hver av foreldrene blir viktige spørsmål å vurdere. Det samme gjelder spørsmålet

om hvilke aktivitetskrav som eventuelt skal stilles til hver av foreldrene under den andres uttak av foreldrepenger.

